

Forslag til finanslov 2017.

Indledningsvis skal vi fra Partii Naleraq sige, at vi er åbne for samarbejde med Naalakkersuisut og på tværs af partierne for at opnå bedst mulig udvikling i samfundet.

Som vi også i forbindelse åbningsdebatten sagde:

“Vi har rigtig mange individuelle problemer i samfundet som vi skal ordne i fællesskabet, vi bliver nødt til at samarbejde fremfor at prøve at finde de ting vi kan være uenige i frem. Vi vil gerne være med til at have indflydelse og have medansvar på problemer der skal løses. Vi vil gerne se bort fra de ting vi er uenige om og være med til at finde løsninger, for hvis vi skal komme videre fra vores nuværende samfundstilstand og tage den næste skridt bliver vi nødt til at samarbejde på tværs af problemerne”

Dernæst skal vi indskærpe, at én af partiets vigtige målsætninger er, at de mindre bemidlede, udsatte børn, pensionister, førtidspensionister, syge og andre, som har behov for hjælp skal hjælpes så godt som det overhovedet er muligt for at lette deres dagligdags behov.

Derfor opfordrer vi Naalakkersuisut og samtlige partier, at der banes bedre veje via finanslovsforslaget for førnævnte personsgrupper for at lette dagligdags livsvilkårene for disse.

For at gøre dette, er én af mulighederne at forbedre muligheder for øgede skatte indtægter.

I disse år, hvor der er rig muligheder for fuldtud indtjening og udnyttelse af torsk og andre fiske arter – udnyttes disse ikke optimalt.

Og større tiltag vedr. udvikling af fiskeri ved østgrønland bør tages ihærdigt. Man ved jo, at torsken er kommet til østkysten og at der forefindes hellefisk ved Sermiligaaq bræen, som uden tvivl kan udnyttes bedre, hvad beskæftigelse og indtjening angår.

Det fremgår jo ellers også i deres koalitionsaftalen:

“Der skal etableres en handlingsplan der skal fremme fiskeriet i Østgrønland ved Tasiilaq og Ittoqqortoormiit, med særlig henblik på indhandling og forædling”.

Det kan ikke være rigtigt, at nogle af fiskerne kun må indhandle begrænset kg fisk i løbet af en uge i bestemte dage, såfremt der skal tjenes flere penge til landskassen.

Vi kræver, at herboende fiskere som forrest skal tildeles kvoter til makrel og at fordeling af kvoter uddeles ikke alt for sent.

Man bør respektere og sikre fangererhvervet som national erhverv. Derfor mener vi, at tildeling af fangst kvoter af forskellige fangsdyr skal genovervejes.

Netop fordi, man eksempelvis, som fangernes viden om hvidhvaler og deres beretninger om disse ikke stemmer overens med den tildelte kvote i forhold til fangernes beregninger.

Der stod forøvrigt følgende i koalitionsaftalen:

“Reglerne for narhvalfangst skal justeres med specielt fokus på at sikre bedre økonomiske muligheder for fangerne”.

Det er kendt, når der debatteres om store kommuner, at arbejdsopgaver og ansvar uddelegeres til kommunerne.

Derfor er det vigtigt, at debattere eksempelvis overdragelse af anlægsopgaver og tildeling af fiskeri- og fangstbeviser til kommunerne. Vi melder herved med interesse om, at kunne være med til debatten herom.

Befolkningen i Qaasuitsup kommunia ønskede opdeling af kommunen allerede i 2013, hvorfor vi ønsker behandling og afklaring af sagen inden næste kommunevalg og at landskassen også skal medfinansiere opdelingen.

Arbejde skal tilrettelægges, således at det skal kunne betale sig og være mere tiltrækkende for et sundt menneske fremfor socialhjælp. I den forbindelse skal SIK og andre interesseorganisationer inddrages.

Med respekt for hinanden skal aflønning af medarbejdere ske ligeligt for samme arbejde med samme kvalifikationer og kompetencer, som SIK også har kæmpet og krævet i mange år.

Det har hidtil været en beklagelig kendsgerning, hvilket også ses i tallene fra Grønlands Statistik, at tilkaldte visse steder aflønnes af en størrelsesart, der er mere end det dobbelte af hvad der spenderes på aflønning af ikke tilkaldte, hvorfor vi hermed kræver at uligeligt aflønning af ansatte i virksomheder bringes til ophør.

Hvorfor følgende sætning er formuleret i finanslovsforslaget vedrørende uligeligt aflønning af tilkaldte og ikke tilkaldte ifm. statens bloktilskud til Grønland:

“Når pris- og lønreguleringssatsen for Grønland er større end statens tilsvarende reguleringssats medfører det en udhuling af værdien af statens bloktilskud til Grønland”.

Vi ønsker uddybende og utvetydig redegørelse af ovenopført citat i forhold til uligeligt aflønning.

Ligestilling tages ihærdigt politisk og der er nedsat ligestillingsråd, hvorfor forskelsbehandling mellem tilkaldt og ikke tilkaldt arbejdskraft, hvad angår løn og andre goder må bringes til ophør.

Vi kan allesammen forestille os, at forskelsbehandling af folk bestemt ikke fremmer et godt samarbejde og er således ikke til gavn for positive tiltag indenfor arbejdspladsen. Sådanne problematikker fejes af vejen.

Det er vigtigt for Partii Naleraq at gensidig respekt, godt samarbejde og ligestilling i enhver virksomhed til alle tider bestræbes.

Vi er nødt til at tage snakken om skabelse af vedvarende beskæftigelse mere seriøst. Som Eksempel kan vi tage produktion af vand og is samt salg af vandkraft energi til udlandet mere seriøst.

Det er yderst nødvendigt bane vej for bedre muligheder for fastboende small scala interesserede.

Vi kan jo se, at udlandet har store interesser i udvinding og udnyttelse af rubiner i Aappaluttoq.

Dette bevises bl.a. af stor interesse for snarlig overtagelse af rubinminen i Aappaluttoq efter selskabet melding om betalingsstandsning/konkurs.

Det må selvfølgelig være åbentlys for enhver at se, hvor udbytterigt udnyttelse af vores ikke-levende ressourcer i Aappaluttoq må være.

Det er endnu uvist hvad rubinerne, man i årevis har ført ud fra Aappaluttoq er værd og hvilket gavnligt udfald disse kan have for landet ?

Vi skal derfor atter påkræve Naalakkersuisut om nødvendigt tiltag for at bane vej for bedre muligheder for fastboende hvad angår eftersøgning og udnyttelse af smykkesten og ædelsten.

Ligeledes mener vi, at fastboende virksomheder bør sikres hvad angår offentlige licitationer, ved lovgivningen.

Vi er derfor enige med følgende formulering i Naalakkersuisuts koalitionsaftale:

“Byggetilsynet skal skærpes.

Alle lovgivninger indenfor udliciteringer skal ses påny på den møde sikre at mindre virksomheder skal have lige muligheder som alle andre i branchen”.

Vi er derfor dybt interesseret i at vide fra Partii Naleraq, hvornår vi skal regne med indfrielse af ovennævnte aftale, såfremt I kan oplyse derom på nuværende tidspunkt.

Det er jo dybt uacceptabelt, at fastboende grønlandske virksomheder, som har taget elever til sig og som har interesse for et godt samarbejde samt udvikling i samfundet, desværre får hyppigst tildelt ubetydelige opgaver og således må se til, mens offentlige opgaver tildeles andre.

Vi mener ikke at det er acceptabelt at Inatsisartut vil prioritere sig selv ved deres dagdrøm om en ny parlamentsbygning, når samfundet ikke har tilstrækkelige midler, eksempelvis til mange børn, der lider urimelige vilkår, høj arbejdsløshed, reduktion eller fratagelse af pensioner og førtidspensioner m.m. hænder.

Vi acceptere derfor ikke planen om en ny parlamentsbygning.

Vi bakker op om Naalakkersuisuts planer om besparelser administrative udgifter, idet vi er nødt til at have ressourcer klar til finansiering til fordel for arbejdsløse unges muligheder for videreuddannelse samt mange andre i nød.

Vi finder store betænkeligheder ved Naalakkersuisut planer om etablering af særskilt selskabsdannelser ifm. lufthavnsbyggeri og havneanlæg i Nuuk, vi eksempelvis kan foreslå, at Royal Arctic Line, der har varetaget havneanlæg tilfredsstillende i mange år kan overtage havneanlægget i Nuuk for ikke at skabe yderligere omkostninger.

Vi anbefaler derfor at Royal Arctic Line står for havneanlægget “Sikuki Harbour” i Nuuk med henblik på nedsættelse af omkostninger, idet vi ikke har fornødne ressourcer til at lave overflødige

selskaber, der også skal have aflønnet direktører og bestyrelser henover hovedet på eksisterende selskaber.

Vi mener lufthavnsbyggeriet kan pladsføres under eksisterende Selvstyreejet virksomhed uden at skabe særskilt omkostninger til nye direktører og bestyrelser.

Ligeledes mener vi at planen omkring Polaroil med henblik på nedsættelse af omkostninger bør nøje overvejes og gennemvurderes.

Vi er rede til at forhandle og holde dialog med på Naalakkersuisut vedr forslag om nedsættelse af selskabsskattesatsen til 18-20 %, idet det også er interessant at vide, hvilke konsekvenser dette vil medføre for kommunerne og landskassen.

Med henblik på bedre beskyttelse af miljøet ønsker vi at deltage i debatten om indførelse af afgifter på snescootere og ATV'er, idet der også er behov for drøftelse af benytte af disse i bygder, hvor der ikke er anlagt veje samt andre adskillige punkter.

Spørgsmålet lader til at være, om omtalte køretøjer bruges ifm. fritid eller om disse indgår i servicering af byggerne.

Fornyligt hørte vi i medierne, at morgenbøn udsendelserne i radio ikke længere sendes, dette er meget ærgeligt. Samfundet afsætter ca. 70 mio. kr årligt til KNR, hvorfor det er på sin plads, at kræve, at vi også kan høre bebilske ord om morgenen.

Derfor er det nødvendigt, at foretage ekstraordinære tiltag inden for menigheden og ikke mindst, hvad angår mangelen på kateketer og organister vise steder i Grønland.

Det ville uden tvivl være til store lettelse for menigheden samt personale i menigheden, såfremt disse tiltag udføres som i Naalakkersuisuts koalitionsaftale, der lyder som følgende:

“Koalitionen har sat sig som mål, at en grønlænder skal være stærk i krop og sjæl. Tro er en vigtig del af borgernes hverdag, idet de fremmer åndelig styrke. Derfor er den luthersk evangeliske tro den officielle Kirke.

Vi er i Partii Naleraq enige med disse ord og er rede til at deltage på delbatten om disse tiltag.

Hvad angår boligsituationen, så har vi allerede fremlagt forslag omkring lettelser for familier, der sættes ud fra deres bolig, hvilket fleste partier heldigvis bakkede op om.

Vi støtter derfor Naalakkersuisuts forslag om finansiering på en kvart mia til vedligeholdelse af boliger fuldt ud. Efter at have sagt det, skal vi også indstille til lettelser for mindre bemidlede samt middellønnede familiers udgifter til husleje og varme fra næste år, idet tallet på familier, der er udsat fra deres bolig stadig er for høj i 2015. (255).

Undersøgelser viser ligeledes, at nogle børn fra udsatte familier er anbragt udenfor hjemmet.

Ifølge tal fra Grønlands Statistik kan det ses, hvor anstrengt mindre bemidlede samt middellønnede familier står stillet økonomisk.

Man kan derfor ikke komme udenom at igangsætte tiltag, såfremt disse forhold skal bringes til ophør.

Idet tiden er knapt, skal vi afslutningsvis sige, at vi støtter alle Naalakkersuisuts tiltag om bekæmpelse af arbejdsløsheden og forskellige tiltag indenfor uddannelse for unge, tiltag vedr. børneforsorgen, friholdelse af betaling for mindste- og middelløns modtagers børn for efterskoler og tanker om udvidelse efterskoler, da disse også i høj grad indgår i vores målsætninger.

Allersidst støtter vi også forskellige positive tiltag indenfor idræt og kultur og skal opfordrer Naalakkersuisut til at holde tæt dialog og kontakt til initiativ tagerne vedr. opførelse af overdækket fodboldstadion i Ilulissat, idet der efter sigende skulle være indsamlet omtrent 40 mio. kr, hvor man blot mangler Selvstyrets medfinansiering på 10 mio. kr. for realisere foretænet.

Vi opfordrer derfor Naalakkersuisut at opstarte tæt samarbejde med initiativtagerne ved fodboldstadiontiltaget i Ilulissat.

Med disse bemærkninger er vi rede til at deltage i genforhandlinger og yderligere debat.